

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT)

TILIKAUDELTA 1.1–31.12.2015

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2010 mukaisesti ja annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä. Listayhtiöiden hallinnointikoodi 2010 on saatavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2010 noudattaminen ja suosituksista poikkeaminen

Ilmarinen noudattaa pääosin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, vaikka Ilmarinen ei ole koodissa tarkoitettu listayhtiö. Työeläkevakuutusyhtiötä koskeva lainsäädäntö velvoittaa muutamassa kohdassa työeläkeyhtiöt suosituksista poikkeavaan toimintatapaan. Uusi Hallinnointikoodi 2015 on tullut voimaan 1.1.2016 alkaen ja Ilmarinen noudattaa sitä keskinäiselle työeläkeyhtiölle soveltuvin osin tilikaudesta 2016 alkaen.

Poikkeamat hallinnointikoodin 2010 suosituksista ja perustelut poikkeamille:

Suosituks 4, 8 ja 11–12: Ilmarisen hallituksen jäsenten valinta poikkeaa suosituksesta 8 ja samalla Ilmarinen poikkeaa siihen asiallisesti liittyvistä suosituksista 4, 11 ja 12. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan hallituksen valitsee hallintoneuvosto, ei yhtiökokous. Vaalivaliokunnan ehdotus hallintoneuvoston kokoonpanosta ilmoitetaan kuitenkin yhtiökokouksessa.

Suositus 10: Hallituksen jäsenten toimikausi poikkeaa suosituksen mukaisesta yhden vuoden toimikaudesta. Ilmarisen hallituksen jäsenten toimikausi määräytyy yhtiöjärjestyksen mukaan ja on neljä vuotta.

Suosituks 14–15 ja 26, 29 ja 32 : Ilmarinen poikkeaa hallinnointikoodin riippumattomuutta koskevista suosituksista, koska hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat TVYL:n säännöksiin.

Suosituks 16, 35, 38, 41 ja 45–47: Ilmarinen poikkeaa suosituksista osakeomistusta koskevien tietojen osalta, koska keskinäisellä työeläkevakuutusyhtiöllä ei ole osakkeita.

Suositus 40: Ilmarinen poikkeaa suosituksen mukaisesta päätöksentekojärjestyksestä hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavien palkkioiden osalta. TVYL:n mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista.

Suosituks 42–44: Ilmarinen poikkeaa osakeperusteista palkitsemisjärjestelmää koskevista suosituksista, koska keskinäisellä työeläkevakuutusyhtiöllä ei ole osakkeita.

Suositus 51: Ilmarinen noudattaa sisäpiiriohjetta keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön soveltuvin osin.

Suositus 55: Ilmarinen noudattaa suositusta internetsivuilla annetusta informaatiosta edellä mainituin poikkeuksin.

2. Kuvaus hallituksen ja hallituksen asettamien valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Ilmarisen hallituksen kokoonpano 1.1.- 31.12.2015

Puheenjohtaja

Jussi Pesonen, s. 1960, dipl.ins., toimitusjohtaja, UPM-Kymmene Oyj

Varapuheenjohtajat

Lauri Lyly, s. 1953, työtekniikko, MHT, puheenjohtaja, SAK

Jyri Häkämies, s. 1961, valtiotiet. maist., toimitusjohtaja, EK

Jäsenet

Anne Berner, s. 1964, kauppat. maist., hallituksen puheenjohtaja, Oy Vallila Interior Ab. Jäsenyys päättyi 23.4.2015

Sture Fjäder, s. 1958, kauppat. maist., sosionomi (valt. kand.), puheenjohtaja, Akava

Mikko Helander, s. 1960, dipl. ins., pääjohtaja, Kesko Oyj

Hille Korhonen, s. 1961, TkL, toimitusjohtaja, Alko Oy

Olli Lehtilä, s.1962, MMM, eMBA, toimitusjohtaja, Pohjola Vakuutus Oy

Hannu Leinonen s. 1962, dipl.ins., toimitusjohtaja, Destia Oy

Heikki Malinen, s. 1962, kauppat. maist., MBA (Harvard), konsernijohtaja, Posti Group Oyj

Katarina Murto, s. 1971, varatuomari, edunvalvonnasta vastaava johtaja, STTK. Jäsenyys alkoi 12.3.2015

Kristian Pullola, s. 1973, kauppat. maist., talousjohtaja, Nokia Oyj

Varajäsenet

Minna Korkea-oja, s. 1964, kauppat. maist., talousjohtaja, Pohjolan Voima Oy

Hannu Rautiainen, s. 1952, varatuomari, ekonomi, johtaja, EK

Kari Savolainen, s. 1954, filosofian maist., toimitusjohtaja, Finavia Oyj

Petri Vanhala, s.1963, hallintonsuorittaja, puheenjohtaja, Paperiliitto ry

Hallintoneuvosto valitsee hallitukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan 12 varsinaista jäsentä sekä neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolet on valittava keskeisten työnantajien ja palkan-saajien edustajien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että tällä tavoin valittuja jäseniä ja vastaavasti varajäseniä on yhtä monta.

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, edustaa yhtiötä sekä huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltä-

vät asiat, valitsee valmisteluvaliokunnat käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastus- ja riskienhallinta- asioita varten sekä laatii yhtiön sijoitussuunnitelman.

Hallituksen on johdettava työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on siten yhtiön toiminnan peruslinjausten määrittely ja hyväksyminen erityisesti pitkällä aikavälillä, yhtiön liiketoiminnan seuranta ja valvonta sekä toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muiden toimitusjohtajan suorien alaisten valitseminen ja erottaminen. Hallitus huolehtii yhtiön organisaatiosta, valvoo ja ohjaa yhtiön toimintaa, edustaa yhtiötä toimitusjohtajan ohella, päättää yhtiön kannalta tärkeistä ja laajakantoisista asioista sekä valmistelee ja panee täytäntöön yhtiökokouksessa ja hallintoneuvostossa käsiteltävät ratkaisut.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Nykyisen hallituksen toimikausi alkoi 1.1.2014 ja päättyi 31.12.2017. Hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2015.

Jäsenten osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksessä, joka on luettavissa [www.ilmarinen.fi/hallinto-ja-organisaatio/palkka- ja palkkioselvitys](http://www.ilmarinen.fi/hallinto-ja-organisaatio/palkka-ja-palkkioselvitys).

Hallituksen valiokunnat

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Jussi Pesonen (puheenjohtaja)

Lauri Lyly

Jyri Häkämies

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja valmistella hallituksen käsiteltäväksi asioita, jotka liittyvät yhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden valmistelu ja läpikäynti koko hallitusta varten:

- yhtiön palkitsemisjärjestelmien periaatteet ja palkkapolitiikka,
- hallituksen nimittämien johtajien nimitys-, työehto- ja palkkioasiat,
- yhtiön tuloskortin periaatteet, tavoitteet, mittarit ja niiden toteumat sekä edellytykset vuosipalkkioiden maksamiselle
- johdon pitkän aikavälin palkkiojärjestelmään kuuluvat henkilöt, ansaintajakson enimmäispalkkiot, ansaintakriteerit, niille asetettavat tavoitteet ja niiden toteumat sekä edellytykset palkkioiden maksamiselle sekä
- henkilöstörahaston vuosittaisen voittojärjestelmän kriteerit, tavoitearvot ja niiden toteumat, edellytykset palkkion maksamiselle sekä rahastoon siirrettävä voittopalkkion määrä.
- yhtiön palkitsemisjärjestelmien ja palkitsemisen säännönmukainen arviointi.

Valiokunta voi kuitenkin päättää itsenäisesti seuraavista asioista:

- hallituksen nimittämien johtajien palkankorotukset (pois lukien toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja sijoitusjohtaja),
- sijoitustoiminnan vuosipalkkiojärjestelmän palkkioryhmät ja niihin kuuluvat tehtävät sekä sijoituslinjan vuosipalkkioiden yhteenlasketun enimmäismäärän,
- johdon pitkän aikavälin palkkiojärjestelmän kesken kauden tehtävät henkilömuutokset (lisäykset ja poistot) sekä
- hallituksen nimittämien johtajien vuosipalkkioiden toteuman .

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuonna 2015 kuusi kertaa.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

Kristian Pullola (puheenjohtaja)

Minna Korkeaaja

Katarina Murto

Hannu Rautiainen

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valvontatehtävissä ja valmistella hallituksen käsiteltäväksi asioita, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, riskienhallintaan, sijoitustoimintaan, sisäiseen valvontaan sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajan työhön.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- tilinpäätös- ja osavuositarkastusehdotukset
- tilinpäätösraportoinnin, muun taloudellisen raportoinnin sekä sijoitustoiminnan raportoinnin prosessin valvonta
- lakisääteisen tilintarkastuksen sekä tilintarkastajan riippumattomuuden seuranta ja arviointi
- tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu
- sijoitusvaltuudet sekä niiden noudattamisen valvonta
- riskienhallintasuunnitelma ja riskienhallinnan riittävyyden ja asianmukaisuuden arviointi
- sisäisen valvonnan riittävyyden ja asianmukaisuuden arviointi
- sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja vuosittaisen tarkastussuunnitelman hyväksyminen sekä sisäisen tarkastuksen yhteenvetoraportin käsittely
- selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- viranomaisten tarkastusraportit ja kannanotot Ilmarisen toimintaan liittyen
- Compliance-katsaus, jossa arvioidaan säännösten ja sisäisten ohjeiden noudattamista
- toimialaa koskevia säännös- ja määräysmuutosten ja niiden edellyttämien sisäisten ohjeiden ja toimintatapojen muutosten seuranta.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta kokoontui vuonna 2015 seitsemän kertaa.

3. Hallintoneuvosto vuoden 2015 yhtiökokouksen päätöksen mukaisena

Puheenjohtaja

Matti Lievonen, s. 1958, toimitusjohtaja, Neste Oyj

Varapuheenjohtajat

Kirsi Kaasinen, s.1958, varapuheenjohtaja, Tekniikan Akateemiset TEK ry

Antti Herlin, s. 1956, hallituksen puheenjohtaja, Kone Oyj

Jäsenet

Heikki Allonen, s.1954, toimitusjohtaja, Patria Oyj

Matti Harjuniemi, s.1958, puheenjohtaja, Rakennusliitto ry

Antti Heinola, s. 1973, konsernin talousjohtaja, Caverion Oyj

Ilkka Hämälä, s. 1961, toimitusjohtaja, Metsä Fibre Oy

Juhapekka Joronen, s. 1971, toimitusjohtaja, SOL Palvelut Oy

Pasi Kallio, s. 1963, pääluottamusmies, Pilkington Automotive Finland Oy

Harri-Pekka Kaukonen, s. 1963, dipl. ins., tekniikan tohtori

Sirpa Komonen, s.1956, pääluottamusmies, Pohjola Vakuutus Oy

Nina Kopola, s. 1960, toimitusjohtaja, Suominen Oyj

Kristiina Kumpula, s. 1955, pääsihteeri, Suomen Punainen Risti

Matti Kähkönen, s. 1956, toimitusjohtaja, Metso Oyj

Pasi Laine, s.1963, toimitusjohtaja, Valmet Oyj

Ari Lehtoranta, s. 1963, toimitusjohtaja, Nokian Renkaat Oyj

Sakari Lepola, s.1956, toimitsija, Puuliitto ry. Jäsenyys päättynyt 31.12.2015

Casimir Lindholm, s. 1971, toimitusjohtaja, Lemminkäinen Oyj

Teppo Mikkola, s. 1954, puheenjohtaja, SKAL ry

Jarmo Mikkonen, s. 1963, toimitusjohtaja, Securitas Oy

Matti Niemi, s. 1955, toimitusjohtaja, Helsingin Osuuskauppa Elanto

Heidi Nieminen, s. 1979, puheenjohtaja, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry

Pekka Ojanpää, s. 1966, toimitusjohtaja, Lassila & Tikanoja Oyj

Jukka Ottela, s. 1953, toimitusjohtaja, Meditalo Esa Oy

Seppo Parvi, s. 1964, talousjohtaja, Stora Enso Oyj

Veli-Matti Puutio, s. 1961, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Arina

Jani Salenius, s.1976, talous- ja hallintojohtaja, Ammattiliitto Pro

Maarit Toivanen-Koivisto, s. 1954, hallituksen puheenjohtaja, Onvest Oy. Jäsenyys päättynyt 6.8.2015

Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan työeläkeyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä Ilmarisessa on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja vaalivaliokunnan jäsenet sekä päättää jäsenten palkkiosta ja matkakustannusten korvaamisesta. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon 28 jäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vähintään puolet jäsenistä valitaan keskeisiä työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että näistä seitsemän on työnantajien ja seitsemän palkansaajien ehdottamaa henkilöä. Hallintoneuvoston jäsenistä puolet on vuosittain erovuorossa.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2015 kaksi kertaa.

Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksessä, joka on luettavissa [www.ilmarinen.fi/hallinto ja organisaatio/palkka- ja palkkioselvitys](http://www.ilmarinen.fi/hallinto_ja_organisaatio/palkka-ja_palkkioselvitys).

4. Vaalivaliokunta

Matti Lievonen (puheenjohtaja)
Sakari Lepola (varapuheenjohtaja)
Sture Fjäder
Antti Herlin
Katarina Murto
Jussi Pesonen

Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallintoneuvoston jäsenistä sekä heidän palkkioistaan, samoin se valmistelee hallintoneuvostolle ehdotuksen hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Vaalivaliokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutusentottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä. Vaalivaliokunnan jäsenen toimikausi alkaa heti sen hallintoneuvoston kokouksen jälkeen, jossa hänet valitaan, ja päättyy vaalia seuranneen vuoden viimeisen hallintoneuvoston kokouksen päättyessä.

Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2015 kolme kertaa.

5. Toimitusjohtaja

Timo Ritakallio, s. 1962, oikeustieteen kandidaatti, MBA, toimitusjohtaja 1.2.2015 alkaen. Harri Sailas, s.1951, ekonomi, toimitusjohtaja 31.1.2015 asti.

Toimitusjohtajan tulee johtaa työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtävänä on muun muassa huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan sekä vastata siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä asiassa, joka lain mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

6. Muu johto

Ilmarisen johtoryhmä toimii toimitusjohtajan alaisuudessa. Johtoryhmän kokoonpano ja vastualueet 1.9.2015 alkaen:

Varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, eläkevakuutukset ja it, Sini Kivihuhta, s. 1959, oikeustieteen kandidaatti

Johtaja, asiakkuudet Timo Aro, 1955, Master of Science, lääketieteen ja kirurgian tohtori
Johtaja, talous ja hallinto, eläkepolitiikka Jaakko Kiander, s. 1963, valtiotieteiden tohtori
Johtaja, aktuaaritoimi ja riskienhallinta Hillevi Mannonen, s. 1958, filosofian kandidaatti, SHV
Sijoitusjohtaja Mikko Mursula, s. 1966 kauppatieteiden maisteri
Johtaja, viestintä ja henkilöstö Päivi Sihvola, s. 1957, filosofian kandidaatti
Johtaja, lakiasiat ja compliance, Leena Siirala, s. 1960, oikeustieteen kandidaatti, eMBA
Henkilöstön edustaja Jouni Vatanen, s.1983, valtiotieteiden maisteri

7. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Julkistettava talousinformaatio ja sitä koskeva sääätely

Ilmarisen julkistaman talousinformaation tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön ja sen konsernin taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, mikä pyritään varmistamaan raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla.

Tilinpäätöksen ja julkistettavan talousinformaation muoto ja sisältö määräytyvät kirjanpitolain, osakeyhtiölain, vakuutusyhtiölain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laske- misesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen ti- linpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen, kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveysminis- teriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaan. Sijoitustoi- minnasta annettuja virallisia tunnuslukuja täydennetään Työeläkelaitosten liitto TELA ry:n suositusten mu- kaisilla tunnusluvuilla ja yhtiön itsensä päättämillä tiedoilla. Lakien, määräysten ja suositusten muutosten seuraamiseksi yhtiössä on systemaattinen menettely.

Ilmarinen julkistaa koko virallisen tilinpäätöksensä internetsivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan kat- saus yhtiön toimintaan ensimmäisten kuuden kuukauden aikana. Maaliskuun ja syyskuun lopun tilanteesta julkistetaan lisäksi suppeampi, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvä katsaus.

Valvontajärjestelmä, organisointi ja vastuut

Ilmarisessa on hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan periaatteet, joissa on määritelty sisäisen valvon- nan tavoitteet ja vastuut sekä sisäisen valvonnan osa-alueet ja näihin liittyvät menettelyt, joiden avulla var- mistetaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus. Sisäisen valvonnan periaatteet perustuvat COSO 2013 viite- kehykseen.

Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä taloudelli- sen raportoinnin olemassaolosta ja toimivuudesta. Hallitus arvioi vuosittain koko sisäisen valvontajärjestel- män tilan tarkastus – ja riskienhallintavaliokunnan esityön pohjalta.

Sisäinen valvonta on osa yhtiön johtamista, hyvää hallintoa ja päivittäistä toimintaa. Organisaatorakenne ja esimiestoiminta muodostavat perustan sisäiselle valvonnalle. Päätöksentekovaltuudet ja vastuut on määritelty osana Ilmarisen johtamis- ja valvontajärjestelmää. Päätöksentekovaltuuksien lisäksi yhtiössä on selkeästi määritellyt toimeenpano-, seuranta- ja valvontavastuut, joilla varmistetaan yhtiön johtamistavan ja valvontakulttuurin asianmukaisuutta. Esimiesten vastuulla on huolehtia toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, sisäisen valvonnan toteutuksesta ja seurannasta omalla vastuualueellaan. Väärinkäytösten välttämiseksi organisaatio on rakennettu välttämällä vaarallisia työyhdistelmiä.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Ilmarisella on yhtiön koko toiminnan kattava riskienhallintapolitiikka ja siihen perustuva riskienhallintasuunnitelma. Hallitus hyväksyy riskienhallintapolitiikan ja –suunnitelman. Ilmarisen riskienhallinnan johtaminen ja toteuttaminen perustuu malliin, jossa liiketoimintalinjat ja tukitoiminnot vastaavat omista riskeistään ja niiden hallinnasta. Yhtiön riippumaton riskienhallintatoiminto vastaa yhtiön riskienhallinnan periaatteiden ja puitteiden kehittämisestä. Riskienhallintatoiminto valvoo ja tukee toimivien riskienhallinnan menettelyjen ja toimintatapojen käyttöönottoa ja ylläpitoa riskit omistavissa toiminnoissa sekä avustaa näitä riskiraportoinnissa. Riskienhallintatoiminto myös seuraa ja arvioi yhtiön riskienhallintatoimintaa ja raportoi tästä säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallitukselle. Aktuaaritoimi ja riskienhallinta -linjan johtaja vastaa yhtiön riskienhallintajärjestelmän asianmukaisuudesta ja johtaa liiketoimintalinjojen edustajista koostuvaa riskienhallintatoimikuntaa. Riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Aktuaaritoimi ja riskienhallinta -linja vastaa myös, Ilmarisen sijoitustoiminnan riskienvalvonnasta, huolehtii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnista sekä vakavaraisuusseurannasta.

Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaavat hallituksen vahvistama sijoitussuunnitelma ja siihen liittyvä riskitasoanalyysi sekä sijoitusvaltuudet ja muut hallituksen määrittelemät periaatteet. Riskitason ja perusallokation muutostarpeita seuraa tasehallintaryhmä, joka koostuu sijoitustoiminnan, aktuaari- ja riskienhallintatoiminnon sekä taloustoiminnon edustajista. Seuranta ja arviointia varten riskienhallintatoiminto tuottaa muun muassa skenaario- ja stressitestejä. Sijoitustoiminnassa riskien seuranta ja -hallinta ovat jatkuvaa.

Vuonna 2015 yhtiötasoisien riskienhallinnan kehittämisessä vietiin läpi operatiivisten riskien raportointiin liittyvän kehitystyön ensimmäinen vaihe, nykytilan ja tavoitetilan määrittäminen sekä uuden raportointijärjestelmän vaatimusmäärittely. Jatkuvuudenhallinnassa kehitettiin liiketoiminnan vaikutusanalyysimalli häiriötilanteiden paremman johtamisen mahdollistamiseksi ja osallistuttiin finanssialan toimintaharjoitukseen (FATO 2015). Sijoitustoiminnan strategisten riskien hallinnassa pitkän aikavälin skenaarioanalyysit yhdistettiin osaksi sijoitusstrategiaprosessia.

Taloudellisen raportoinnin tuottamisen päävastuu on talouslinjalla. Talouslinjan tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiössä on käytettävissä oikea ja riittävä tieto yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tähän sisältyy lakisääteisen raportoinnin (kirjanpito ja tilinpäätös) edellyttämän talousinformaation lisäksi yhtiön päätöksentekoa tukeva ja ohjaava ajantasainen ja olennainen tieto. Talouslinjalla on uudistettu vuosina 2014 – 2015 kirjanpidon ja talouden raportointijärjestelmät ja -prosessit. Lähtökohtana uudistukselle olivat Ilmarisessa tunnistetut talouden ohjauksen muutostarpeet, jotka johtuvat strategiasta, liiketoiminnan ja uudistuvan lainsäädännön vaatimuksista sekä toiminnan jatkuvuuden varmistamisesta.

Talousinformaation tuottaminen riippumattomasti kohteena olevasta prosessista ja kustannus- tai tuoterästä turvaa tiedon objektiivisuuden.

Ilmarisella on päätoiminen Compliance Officer, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea yhtiön hallitusta, johtoa ja liiketoimintaa luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuuden ja riittävyyden varmistamisessa. Compliance Officerin tehtävänä on valvoa ja varmistaa, että Ilmarisen kaikessa toiminnassa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, hyvää vakuutus tapaa, hallituksen hyväksymiä työjärjestyksiä ja ohjeistuksia sekä sisäisiä menettelytapaohjeita mm. arvioimalla sisäisiä prosesseja ja menettelytapoja ja tekemällä tarpeellisia parannusehdotuksia johdolle ja liiketoiminnalle. Organisatorisesti Compliance Officer kuuluu lakiasiaintoiminnan alaiseen Lakiasiat ja compliance -toimintoon, mutta raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle.

Sisäinen tarkastus on Ilmarisen ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, jota yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yhtiön toimintojen ja prosessien osalta niiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä johtamis- ja hallintomenettelyiden tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Taloudellisen raportoinnin prosessien tarkastus sisältyy sisäisen tarkastuksen tehtäväalueeseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu hallituksen hyväksymään toimintaohjeeseen. Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti toimitusjohtajan alainen riippumaton toiminto. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Ilmarisella on yhtiön koko toiminnan kattava, hallituksen vuosittain hyväksymä riskienhallintasuunnitelma, joka kattaa myös taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit.

Tilinpäätöksen oikeellisuus varmistetaan toimivalla ja luotettavalla tilinpäätösprosessilla ja sen rajapintojen varmistamisella. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvät prosessit tarvittavine valvontatoimenpiteineen on kuvattu ja niihin liittyvät työkulut aikataulutettu, vastuutettu ja dokumentoitu. Siltä osin kuin prosessit eivät ole automatisoituja, tulosten oikeellisuus varmistetaan täsmäytyksillä. Viranomaismääräysten mukaiset analyysit varmistavat talousraportoinnin eheyttä.

Työeläkevakuutusyhtiön taloudellisen aseman kuvaamisessa tärkein yksittäinen luku on vakavaraisuusaste, jonka määrittämiseksi tarvitaan tieto sijoitusten käyvistä arvoista ja vastuuvelan määrästä. Tilinpäätöksessä sijoituksille käytettävät arvot määritetään sijoituslajeittain tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa esitetyllä systemaattisella menettelyllä. Arvostamiseen liittyvillä epävarmuustekijöillä on vain vähäinen vaikutus vakavaraisuustunnuslukuihin.

Vastuuvetä, joka kuvaa yhtiön vakuutus sopimuksista aiheutuvaa vastuuta, on taseen vastattavien suurin erä. Vastuunlaskennan oikeellisuudesta vastaa yhtiön vastuullinen matemaatikko, joka myös vastaa lasku perusteiden tulkinnasta. Vastuunlaskentasovellusten tuottaman tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi aktuaaritoimi ja riskienhallinta -linja toimittaa sovelluksista vastaaville sovellusten ylläpitoon tarvittavat tiedot

laskuperusteista ja niiden soveltamisesta sekä tarkistaa laskentatulosten oikeellisuuden. Vastuuvelan laskentaan vaikuttavat yhtiön omien tietojärjestelmien ja rekisterien ohella työeläkejärjestelmän yhteinen ansaintatietorekisteri ja Eläketurvakeskuksen tekemän vastuunjaon selvittelyn kautta muiden TyEL- ja YEL-eläkelaitosten antamat tiedot. Vastuuvelka lasketaan rekisteritiedoista lähtien kerran vuodessa ja sen kehitystä arvioidaan vuoden varrella. TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuuvelkaan vaikuttaa vakuutetun palkkasumman muutosprosentti, joka tilinpäätöksen laatimishetkellä perustuu vasta osittain yhtiön oman vakuutuskannan rekisteritietoihin. Käytetyn arvion epätarkkuudella ei ole vaikutusta yhtiön tuloslaskelman voittoon eikä liitetiedoissa esitettäviin kokonaistuloksen komponentteihin, koska ennustevirhe vaikuttaa samalla tavalla taseen molempiin puoliin.

Sijoitustoiminnasta ja vakavaraisuudesta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Sijoitustuotoista ja -riskeistä raportoidaan päivittäin sijoituslinjalle sekä viikoittain myös tasehallintaryhmälle. Vakavaraisuudesta raportoidaan viikoittain sekä sijoituslinjalle että tasehallintaryhmälle. Sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnin laatu ja oikeellisuus pyritään varmistamaan sijoitusprosessoinnin ja tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuudella sekä säännöllisillä täsmäytysrutiineilla. Raportit tuotetaan riskiä ottavasta toiminnasta riippumattoman tahon toimesta. Vastaavasti toimintaan liittyvien mittarien seuranta tapahtuu erillään niistä toiminnoista, joiden tulospalkkiot perustuvat mittarien arvoihin.

8. Sisäpiirihallinto

Ilmarisessa ylläpidetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaista työeläkevakuutusyhtiön julkista sisäpiirirekisteriä. Lisäksi Ilmarisessa ylläpidetään ei-julkista yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, jonka tavoitteena on tehostaa sisäpiirintiedon hallinnointia sekä henkilöstön kaupankäynnin valvontaa. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat myös Ilmarisessa pidettävät hankekohtaiset rekisterit. Julkisen sisäpiirirekisterin tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finlandin [NetSire-palvelussa](#).

Ilmarisella on oma sisäpiiriohje, joka on hyväksytty Ilmarisen hallituksessa. Ohje sisältää määräyksiä ja ohjeita Ilmarisen sisäpiiriläisille sisäpiirintiedosta, kielletystä sisäpiirintiedon käytöstä, sisäpiirirekistereistä, sisäpiiriläisiä koskevista kaupankäyntirajoituksista sekä sisäpiirihallinnosta. Sisäpiiriohje on kaikkien Ilmarisen työntekijöiden saatavilla Ilmarisen sisäisillä verkkosivuilla. Se on myös jaettu kaikille Ilmarisen pysyville sisäpiiriläisille. Ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta Ilmarisen toimintaan.

Ilmarisen lakiasianlinja ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä yhteistyössä Euroclear Finland Oy:n kanssa. Lakiasianlinja vastaa myös Ilmarisen kaupankäyntilupajärjestelmän toiminnasta sekä järjestää säännöllisesti koulutusta sisäpiiriasioista ja niihin liittyvistä velvollisuuksista. Compliance Officer valvoo sisäpiiriohjeen ja kaupankäyntilupajärjestelmän noudattamista.

9. Tilintarkastaja ja palkkiot 2015

Ilmarisen yhtiökokous valitsi 15.4.2015 KHT-yhteisö Ernst & Young Oy:n jatkamaan tilintarkastusyhteisönä ja vastuunalaisena tarkastajana aloitti KHT Harri Pärssinen. Aiemmin Ilmarisen vastuunalaisena tarkastajana toimi KHT Tomi Englund. Ilmarinen maksoi tilintarkastusyhteisölleen palkkioita tilikaudelta 2015 arvonlisäverot mukaan lukien konsernin tilintarkastuksesta 259 411,77 euroa ja muusta tilintarkastukseen liittyvistä palveluista 47 174,37 euroa.